

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izkaže vsak četrtek in velja s pošlino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Menčičjo 6 K, za druge tuzemskotrajne pošiljke 8 K. Če se hoče sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Odje „Kotliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vit. — Uredništvo: Korotka cesta št. 5. — Redarji se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprotaj naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petičevite za enkrat 18 vit., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vit. Za volične oglase primeren popust. V oddelku „Mala znamenja“ stane beseda 5 vit. Parče in zahvale vsake petičevite 24 vit., izjave in Postano 30 vit. — Inserati se sprejemajo do tistega dne. — Neuprta reklamacija se pošilja brez.

Obnovite naročnino!

Za novo leto.

Blagoslovljeno novo leto želimo vsem, ki bodo žitali te vrstice. Kaj nam novo leto prinese, ne vemo, toda vsi želimo, da nam prinese z našo domovino časten in ugoden mir. Potem ne bo novo leto samo blagoslovljeno, ampak tudi veselo in srečno. Naši domovi ne bodo več osamljeni, na naših poljih bodo rezali brazde krepki možje, travnike kosili brhki mladeniči, trto bo oskrboval zopet skrben gospodar in po naših gozdovih bo odmevalo ukanje iz zdravih moških grl. Z mirom se bo vrnilo tudi življenje v naše hiše in gospodarstva.

Toda dokler sovražniki ne odložijo svojega moralnega orožja, moramo vstrajati v tem boju. Tarnanje nič ne pomaga, ampak samo hladen razum in odločna volja, da premagamo vse težave. Ne pristavimo, da bi klonili pod težkim križem, ki nam ga je Bog naložil na rame, ampak v težavnih časih se izkažimo kot ljudje velikega duševnega obzorja in vse premagujemo odporne sile. Ne tlačimo drug drugega k zemlji, ne jemljimo si poguma, ampak drug drugega se podpirajmo. Kdor bi hotel pasti, ga dvignimo in držimo!

Slovensko časopisje ima v teh velikih, a težavnih časih izvršiti med svojim narodom veliko nalogo. Kazati mora ljudstvu velike dogodke, ki se vršijo sedaj pred našimi očmi na krvavih poljanah in v diplomatskih dvoranah, tolažiti ga mora v žalosti in trpljenju, ki sta si naredili dandanes mnogoštevilne steze k našim hišam, vlivati mora pogum za bodoče cilje, ki jih mora imeti v domačem gospodarstvu in javnem življenju, razmotrivati mora naloge Avstrije, ki bo jih imela po vojski, in skrbno mora paziti, da ne bo niti zdaj niti po vojski naša pravična slovenska stvar kake škode trpela. Obenem pa mora biti slovensko časopisje trdna vez med onimi, ki so morali v strelske jarke, in onimi, ki so ostali doma v skrbeh in preobilnem delu.

„Slovenski Gospodar“ si laska, da je to nalogo dosedaj dobro izvrševal. Dokaz za to mu je zaupanje, ki si ga je posebno v vojskinem času pridobil in sicer med slovenskim vojaštvom in slovenskim ljudstvom doma. Danes šteje nad 23.000 naročnikov. Uredništvo in upravništvo se bo trudilo, da bode tudi po novem letu storilo svojo dolžnost. Za to se naj stari naročniki zopet in novi nanovo oglašijo. „Slovenski Gospodar“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K.

Dr. Janez Evang. Krek.

Velik kmečki in delavski prijatelj.

Slovenski kmet in delavec je vsakemu rad hvaležen, kdorkoli mu je prijazen. Svoje srce pa da človeku, o katerem ve, da dela in se trudi zanj. Za to bo povsod, kjerkoli prebivajo zavedni slovenski kmetje in delavci, zavladalo veselje in hvaležnost, da je Bog dal velikemu njihovemu prijatelju, dr. Janezu Ev. Kreku, doživeti na božični dan 50letnico njegovega rojstva.

Prva knjiga, katero je dr. Krek spisal, je bila „Črne bukve kmečkega stanu.“ V njej je zarisal program za svoje življenje: pomagati bednemu slovenskemu ljudstvu do napredka. Z velikimi talenti, ki mu jih je Bog podaril, in z obsežnim znanjem se je poprijel dela, da izvrši svoj program. Le vkup, le vkup uboga gmajna, je klical Slovincem, ter jih zbiral na

zborovanjih, kjer jih je bodril in učil, jih organiziral v društva, po katerih bi naj zastopali težnje svojega stanu, jim ustanavljal zadruge, da jih je oteloderuštva in pospešil njih gospodarski razvoj, ter jim v vsaki župniji ustanovil izobraževalno društvo, da bi dobili v njih izobrazbo. Ako se danes splošno trdi, da stoji slovenski kmet obnem s češkim kmetom med kmeti na višku organizacije in izobrazbe v Avstriji, ni to v premelem zaslugu dr. Krekova. In isto skrb je imel tudi za slovensko delavstvo. Sloveni sicer nimamo veliko industrije, za to tudi ne pre mnogo delavstva, vendar dr. Krek tudi ni šel mimo teh maloštevilnih trpinov, temveč jim posvetil svojo skrb ter jih organiziral.

Vsem Slovincem je znano dr. Krekovo ime tudi po „Zgodbah sv. pisma“, katerih nadaljevanje mu je Družba sv. Mohorja poverila, ko je dr. Lampe zatisnil za vedno svoje oči. Dr. Krek je bogoslovni profesor v Ljubljani, zastopnik kamniškega ter moravškega okraja v državnem in deželnem zboru ter predsednik Združne Zveze in Slovenske Krščansko-Socijalne Zveze. Obmejnim Slovincem je dr. Krek posebno ljub ne samo, ker je rad zahajal med nje na posvečevanja, zborovanja in socijalne tečaje, ampak ker je kazal vedno veliko razumevanje za naše narodne boje in težavne obmejne razmere. Njegova zaslug je, da so obmejni Slovenci dobili zaupanje do organizacij v središču Slovenije in da se je vsled tega razvil ožji stik z osebami na Kranjskem, ki stojijo v ospredju političnega, gospodarskega, slovstvenega in znanstvenega gibanja. In ta ožji stik ni bil niti nam niti Kranjcem škodljiv.

Ob 50letnici dr. Krekovega rojstva izreka slovenski kmet in delavec zahvalo dr. Kreku za vsonegovo ljubezen, skrb in delo ter prosi Boga, da bi mu dal milost, nadaljevati svoje katoliški cerkvi, slovenski domovini in ljubi Avstriji koristno delovanje do skrajnih mej človeškega življenja! Bog ž njim!

Slovence hvalijo.

Leta 1912 so hoteli dognati, kako vrednost in ceno ima človeški material, ki ga dajo posamezne narodnosti armadi. Na podlagi teh uradnih podatkov je prinesel potem vojaški strokovni list „Vedette“ statističen članek o uspehu te raziskave, ki je izpadla za nas Slovence nad vse sijajno. Uradno se je takrat ugotovilo in razglasilo dejstvo, da so naši slovenski vojaki v zdravstvenem oziru najdragocenejši človeški material, kar ga premore avstrogrska armada: „Med Slovenci je na dan povprečno najmanj bolnikov, odpade najmanj službenih dni in na vsakega posameznega moža pride najmanj bolniških dni, ako se razdeli število vseh bolniških dni, ki zadenejo moštvo, na posameznika.“ (Die Slovenen haben den geringsten durchschnittlichen täglichen Krankenstand, den kleinsten Verlust an Diensttagen und die geringste Zahl der auf jeden Mann des Gesamt-Krankenstandes entfallenden Krankentage.) —

Odlikovanci slovenskoštajerskega pešpolka št. 87.

V tretji in četrti italijanski ofenzivi si je naš slovenskoštajerski pešpolk št. 87 priboril neveljni-

vih lavorik. Naši slovenski fantje in možje so se borili proti bednemu sovražniku kakor levi. Vojskovođe, častniki, posebno pa slovenski narod je ponosen na junaške čine vrlih naših rojakov. Naše armadno vodstvo je v znak izrednega junaštva pri 87. pešpolku odlikovalo izjemoma veliko število mož in mladeničev. V naslednjem prinašamo imena naših odlikovancev:

Srebrno svetinjo I. vrste so dobili:

Praporščaki Friedr. Heller, Hugo Evers, Josip Grile, Lecin Heller, Stanislav Belan; kadet Gg. Ulrich; štabni narednik Ivan Rozman; narednik Ivan Mikša; četovodje Anton Čobal, Ig. Kunc, M. Lang, Anton Petelinšek, Roman Urnaut, Josip Žgank, Iv. Urlep; enoletni prostovoljec-desetnik titularni četovodja Feliks Trstenjak; desetnik titularni četovodja G. Sekirnik; desetniki Anton John, Anton Kokol, Vinc. Marn, Franc Matko, Ivan Pozan, Helidor Trnik, Iv. Vidovič, Franc Zieret, Anton Železnik, enoletni prostovoljec poddesetnik Ivan Moravec; prostovoljec V. Jopp; pešci Ivan Kozar, Ivan Cvetko, J. Glažar, J. Gabrijan, Franc Lesnikar, Josip Pukl, Jar. Turnovsky in poddesetnik Franc Petek.

Srebrno svetinjo II. vrste so dobili:

Praporščaka Leopold Ernst in Franc Mataušek; naredniki Josip Labohar, Maks Zaveršnik, in Ivan Gabron; četovodja titularni narednik Ivan Comeršek; četovodje Franc Leben, Jakob Jazbec, Fran Potočnik, Henrik Preložnik, Albin Brumen, Josip Kožnik, Ivan Ritanšek; enoletni prostovoljec titularni četovodja Henrik Kodella; enoletni prostovoljec titularni četovodja Peter Romano; desetnika titularna četovodja Anton Gubenšek in Ivan Cenc; enoletni prostovoljec desetnik Josip Vrabeč; desetniki: Josip Kokot, Franc Borovnik, Franc Knar, L. Schwarz, I. Zodarn, Ferdo Goričan, Metod Babič, Anton Medvesek, Anton Krajnc, Matija Topolovec, Ivan Košec, Leopold Kump, Anton Knez, J. Uršič, Florijan Falant, Aleksander Derčar, Pavel Planinc, Andr. Stiberc, Ivan Saitegl, Henrik Lupše; poddesetnik titularni desetnik Boštjan Celinšek; poddesetniki Franc Čuperl, Anton Cepin, Josip Peršak, Viktor Božiček, Alojzij Božiček, Roman Trtinek, Peter Topolovec, Iv. Gmeiner, Franc Bračič, Ivan Kosi, Ivan Kovačič, Maks Bračun, Alojzij Mueller, Dominik Cizelj; pešec titularni poddesetnik Josip Krajnc; pešci Friderik Majcen, Alojz Petek, Mihael Kinzl, Anton Hriberšek, Anton Krevel, Alojz Aubrecht, Anton Čucer, Ivan Les, Franc Kolmanič, Mihael Tajnikar, Franc Sotovšek, Anton Baranya, Ivan Hošek, Anton Rak, Ivan Satler, Anton Golob, Mihael Požarnik, Alojzij Podmenik, Franc Popijal, Josip Punis, Ferdo Cestnik, Franc Ivančič, Roman Jaschi, Peopold Glinšek, Ivan Plochl; sanitetni kadet Alojz Frischmann; desetnika Alojz Nerguč in Ivan Lojen; poddesetnika I. Potočnik, Josip Penič in pešec Franc Petek.

Bronasto svetinjo so dobili:

Praporščaki Franc Lischka, Josip Cvetko, Iv. Kapalka, Ad. Kohout; štabni narednik Viktor Notar; Ivan Lemeš; narednik Peter Schwarz; četovodja tit. narednik Robert Sovič; polkovni trobentač J. Kunst; četovodje Franc Emeršič, Ivan Kojcan, Vincenc Vogel, Ig. Smole, Albin Petovar, desetniki tit. četovodje Peter Rozdne, Ivan Otorupec in Mat. Worina; četovodja Valentin Juc; desetniki G. Šmigoc, F. Vrečko, Jakob Koželj, G. Rastovšek, Mat. Lahuta, Mart. Čapl, Anton Ogrizek, Josip Koželj, Franc Dokl, Fr. Orešek, Mat. Plečko, Mihael Romih, Ed. Srdinko, M. Simon Sinko, Franc Studenka, Josip Strehar, poddesetnik tit. desetnik Franc Rois, poddesetniki Ivan Bizjak, Karl Deželak, Jakob Eckschlager, F. Gobeč, Rudolf Hertč, Jakob Kochmann, Franc Mostar, Jos. Perko, Anton Pukl, Anton Skoro, Anton Strniša, L.

Ako naročite

in to nemudoma storne.

- rečko avstrijskega Rudečega križa
- rečko ogrskega Rudečega križa
- rečko budimpeštanske bazilike
- dobitni list 3% zemlj. srečk iz l. 1880
- dobitni list 4% ogrske hip. srečk iz l. 1884

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 K
dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do **4000 frankov popolnoma zastoni.**
 Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno
 Srečkovno zastopstvo 15, Ljubljana.

Nova pošiljatev vina

iz Bola (otok Brač) je došla dne 13. okt. kljub velikim težavam v dobrem stanu v Maribor. Cenjeno občinstvo, naj blagovoli vzeti to natanje, da se podpisana tvrdka nahaja v prijetnem položaju, da lahko prevzame zopet večje pošiljatev, dokler bo namreč zaloga zadostovala.
 - Vino se radi dobre kakovosti toplo priporoča posebno ljudem, ki so slabokrvni in ki so na potu okrevanja. Za izvor in pristnost vina prevzame tvrdka vsako jamstvo.

Tvrdka F. Cvitanič-vdova,

vinska trgovina Maribor, Šolska ulica št. 5.

Pozor kmetovalci!

Kupujem volno, vinski kamen, vossek in suhe gobe.

Ivan Ravnikar, Celje
 veletrgovina.

Pozor! Pozor!

Šartleva moka!

Samo približno še 50.000 zavitkov imam v zalogi. Približno za tri tedne. Kakor gotovo že znano, samo 1 zavitek rabite za 1 šarteljne, da porabite kaj sladkorja, kvasa itd. Cena se zmirom samo K 1:30 za zavitek. Pojasnila na razpolago. Na naročilo izpod 3 zavitkov se ne ozira. Toraj kdor hoče, da ne zamudi naj naroči takoj pri razpošiljalnici šartlejeve moke pri tvrdki

Ivan Urek,
 Borovlje Koroško.

Dobrodoča trgovina

v Št. Ilju v Slov. gor. se da s 1. januarjem 1916 poštenemu trgovcu ali trgovki v najem. Pogoji izredno ugodni. Več se izve pri načelniku Posojilnice vlč. g. župniku Evaldu Vračko, ali pri županu g. Thalerju.

Zahvala.

Tužnim srcem naznanjamo prijateljem in znancem, da je naš ljubljeni sin, oziroma brat, gospod

Maks Križman,

učitelj v Št. Vidu pri Planini in kadet aspirant 27. domobranskega polka po mučni bolezni, ki si jo je nakopal v izvrševanju svoje vojaške dolžnosti prominil v 24. letu svoje starosti, previden s svetotajstvi za umirajoče. Pogreb je bil v petek, dne 24. dec. ob 10 uri predpoldne.

V Sevnici, 22. decembra 1915.

Emil Križman, brat.
 Ivan in Dragotina Križman, roditelja.

760

ZAHVALA.

Vsem udeležnikom, ki so spremili dne 17. grudnia t. l. predpoldne pokojnega

Janeza Pečar,

posestnika v Spod. Dupleku

k zadnjemu počitku, posebno pa častitima gospodoma duhovnikoma, domačemu gospodu župniku in gospodu kaplanu iz Št. Janža na Dr. polju se izreka t m potom najprisernejša zahvala.

Ostali žalujoči sorodniki.

759

Srečno blagoslovljeno novo leto

želi vsem svojim odjemalcem in prijateljem
 Glavno zastopstvo „JABLUS“, Podplat, Štajersko.

„ADOL“

alpski zeliščni liniment.

Najboljše, bolečino utehujoče sredstvo za vrtanje.

Mestna lekarna „pri c. k. orlu“

Friderik Prull,

farmar v Mariboru, Glavni trg zrušen restor.

ZAHVALA.

Najsrdnejšo zahvalo vsem, ki so našemu blagemu očetu oziroma soprogu gospodu

Ivan-u Kryl,

bivšemu učitelju na ljutomerski realki izkazali zadnjo čast.

Rodbina Kryl.

766

Zahvala.

Za mnogoštevilne izkaze sočustvanja ob bolezni in smrti

Jožeka in Marije Amon

posestnika na Kostačniku,

ki sta v dobi pol leta oba materi zemlji izročena, se iskreno zahvaljuj. mo. Jožef je bil star 33 let in je umrl 3. aprila 1915, njegova žena Marija pa 25 let, umrla 15. dec. Zapašata dva otroka, enega dve leti in enega eno leto stariga. Nadalje izrekamo srčno zahvalo zdolskemu g. župniku za vse njihove trude in obiske v bolezni in za ganljiv nagrobni govor. Srčna hvala tudi vsem tistim, ki so spremljali pokojnika k zadnjemu počitku na pokopališče.

Žalujoča rodbina Amonova.

Zdole, dne 15. dec. 1915

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptujju se najbolj priporoča.

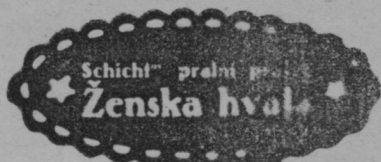
Schicht-Perilo Bojno-Perilo.

Cenejši in najboljši način pranja:

Zamoči perilo nekoliko ura ali preko noči s pralnim praškom „Ženska hvala“. Peri tedaj dalje kakor običajno. Samo malo mila — najboljša Schichtovo milo znamka „Jelen“ — še je potrebno, da se najlepše perilo dobi.

Priščeđuje „posel.“ čas, denar in milo.

Dobiva se povsodi!

Onimol je najboljša sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

Dobiva se povsodi! 706

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjizbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjizbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „Pri belim volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.